

Møteinnkalling

Utvalg: FORMANNSKAPET
Møtested: Marker rådhus, formannskapssalen
Møtedato: 23.08.2012
Tidspunkt: 18.30

Forfall meldes på tlf 45406516 som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling.

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Innhold
PS 53/12	12/496	Godkjenning av protokoll
PS 54/12	12/496	Referater
PS 55/12	11/567	Regional plan for vindkraft i Østfold, høring
PS 56/12	12/390	Søknad om midlertidig dispensasjon for oppsetting av to vindmålemaster i Høgåsområdet. Gnr 99 bnr 10 Soby skog 2 - gnr 100 bnr 11 Søbyslora.
PS 57/12	12/400	Søknad om dispensasjon for oppføring av en midlertidig vindmålemast på Elgåsenområdet. Gnr. 84 bnr. 1 - Aarnæs skog.
PS 58/12	12/432	Miljørettet helsevern Indre Østfold Overføring av oppgaver og delegering av myndighet til nytt selskap
PS 59/12	12/441	Lønnsoppgjøret 2012, budsjettjustering
PS 60/12	12/467	Ytterligere opptak av startlån for 2012
PS 61/12	11/624	Kjøp av leilighet i Sameiet Storgata i Ørje, leilighet 26 B - opptak av lån og fastsettelse av husleie

PS 62/12B. 12/151

Unntatt offentlig ofl §13

Stein Erik Lauvås
Ordfører

Eva Enkerud
rådmann

Godkjenning av protokoll

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
53/12	Formannskapet	23.08.2012

Protokoll fra formannskapetets møte 07.06.2012 godkjennes.

Referater

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
54/12	Formannskapet	23.08.2012

12/328-7
2978/12

19.06.2012 RÅD/STAB/HANHAT 031
Trøgstad kommune
Vedtak - kommunesamarbeid og samarbeidsformer i Indre Østfold

Susanne Berggren – takker for gave i anledning 50 års dag.

Regional plan for vindkraft i Østfold, høring

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
55/12	Plan- og miljøutvalget	21.08.2012
55/12	Formannskapet	23.08.2012
/	Kommunestyret	

Rådmannens forslag til innstilling:

Marker kommune støtter planens forslag til egnede områder for mulig vindkraftutbygging i Østfold, med følgende endringer:

- området Ulvevannet tas ut, da dette anses som en del av et større sammenhengende uberørt område, at det er snakk om lange framførselveier for produsert energi, og at antallet mulige turbiner er begrenset.
- området E18 nord - Huevannet reduseres slik at nordgrensen blir på sydsiden av Huevannet

For områdene på begge sider av E18 vil det være nødvendig med tett dialog med svenske myndigheter og berørte interesser for øvrig. Blant annet vil aktiviteter og anlegg knyttet til Kjølén Sportcenter og Marker JFF kunne bli berørt, og må tas med i vurderingene fremover.

Sammendrag

Kommunene i Østfold har mottatt Regional plan for vindkraft i Østfold til høring.

Bakgrunnen for planen er blant annet regjeringens målsetting om å tilrettelegge for økt vindkraftutbygging i områder der konfliktene i forhold til andre hensyn er akseptable, samt Østfold fylkes relativt store kraftunderskudd, og vedtatte energi og klimaplaner i fylke og kommuner, der det legges til grunn relativt store reduksjoner i klimagassutslippene fram mot 2020.

Det utarbeides en regional plan i Østfold, som også skal sikre at enkeltsøknader behandles ut fra helhetlige vurderinger. Det har vært lagt vekt på en åpen planprosess med stor grad av medvirkning.

Planen konkluderer med tre mulige områder for vindkraftutbygging i Marker.

Bakgrunn

Vindkraft har tidligere vært et lite aktuelt tema i Østfold. Vindkraft i Norge har vært forbeholdt kystområder med andre vindforhold enn i Østfold. Det har derfor ikke vært aktuelt med vindkraft i Østfold. Også fordi det meste av fylket er relativt tett befolket.

Men også Østfold har kystområder, og anleggene blir i større grad også tilpasset innlandsforhold. I Sverige har vindkraftutbygging foregått i mange år, også i landskap med samme karakter som i Marker.

Regjeringens satsing på fornybar energi, samt energiselskapenes interesse for å se på prosjekter over store deler av landet, har medført et behov for å se på regionale planer for utbygging. Kommunene har også vedtatt sine energi- og klimaplaner, som legger til grunn en stor reduksjon i klimagassutslipp i perioden fram til 2020. Foreløpig er det få konkrete grep som er tatt i forhold til dette, og vindkraftutbygging kan være ett av de aktuelle tiltakene for å nå målene.

Vindkraftanlegg er svært synlige i landskapet, og medfører også relativt store inngrep i form av infrastruktur. Dersom slike anlegg skal plasseres i Østfold-landskapet, er det derfor behov for å se på områder hvor konfliktene i forhold til andre interesser er minst.

Målsettingen med planen er å finne de mest egnede områdene for vindkraftutbygging i Østfold.

Planen som er utarbeidet skal sikre en behandling ut fra et helhetlig perspektiv, og den skal kartfeste følgende arealkategorier

- mulige områder for utbygging av vindkraftanlegg i Østfold
- spesielt konfliktfylte områder
- ikke aktuelle områder

Planen som er mottatt beskriver rammer og lovverk for slik utbygging, og det henvises til høringsdokumentet i forhold til dette. Videre sier dokumentet noe om nødvendige forutsetninger for utbygging, slik som tilstrekkelig vind og nettkapasitet, og muligheter i forhold til næringsutvikling og verdiskapning.

De begrensende faktorene er miljøinteresser knyttet til landskap, naturvern, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv og landbruk. Disse forholdene er grundig behandlet i høringsdokumentet.

Det er gjort en analyse for å kartlegge mulige konflikter ved utbygging

Om analysen heter det:

Vindkraftanalysen er et verktøy som gir en avklarende oversikt over mulige lokaliteter for vindkraftutbygging i fylket. Analysen samler og tar hensyn til relevante interesser og forhold som tiltakshavere bør legge til grunn når det søkes etter vindkraftlokaliteter.

GIS analysen i arbeidet med den regionale planen er et verktøy som gir en avklarende oversikt over mulige lokaliteter for vindkraftutbygging i fylket. Analysen samler og tar hensyn til relevante forhold og interesser som tiltakshavere bør legge til grunn når det søkes etter vindkraftlokaliteter.

Analysen er gjennomført i ulike trinn:

1. **Temakart:** Utarbeiding av temakart for «grønne verdier» (se 5 temakartvedlegg)
2. **Vekting:** Vekting av ulike tema-interesser (se egen omtale)
3. **Konfliktkart – GIS analyse:** GIS analyse og kobling til vindressurskart med utarbeiding av konfliktkart i hht ulike «grønne tema»). Konfliktkartet viser tre nivåer:
  - Områder med lite konflikter (grønt på kartet)
  - Områder med middels konflikter (gult på kartet)
  - Uegnede områder (resten av Østfold)

Konfliktkartet er utarbeidet slik av hensyn til planens målsetting. Kartet viser konflikter *innenfor* hvert enkelt område. Det er på dette kartet ikke tatt hensyn til konflikter i influensområdet, slik som visualitet, nærhet til tettbebyggelse, sårbare vassdrag mv. Derfor er det viktig med manuell bearbeiding som en del av analysen.

4. **Manuell bearbeiding.** Alle områder med lite konflikter (grønne områder på konfliktkartet) og alle områder med middels konflikter (gule områder) er gjennomgått manuelt for å se om de har potensiale som «mulig egnede områder». Resultatet er vist på Plankart 1 og Plankart 2.

Planen konkluderer med at det finnes tre områder i Marker med akseptable interessekonflikter, som kan være egnede for utbygging.

Kartene som er utarbeidet kan lastes ned her:

http://www.ostfold-f.kommune.no/modules/module_123/proxy.asp?I=22273&C=394&D=2

I tillegg er det i Marker i gang en prosess på utredning av to vindkraftanlegg. Melding er sendt NVE, utredningsprogram er vedtatt, og konsekvensutredning foregår i disse dager. Det er søkt tillatelse til å sette opp prøvemaster i disse områdene. Ett av områdene sammenfaller med anbefalingen i den regionale planen, mens ett område er utenfor.

Melding og utredningsprogram ble vedtatt før den regionale planen ble sendt på høring, men det har vært en dialog på at den regionale planen skal hensyntas når den er vedtatt. Tillatelse til oppsett av prøvemaster vil dermed fattes uavhengig av den regionale planen, siden det å innhente kunnskap om vindforholdene ikke medfører større terrenginngrep eller forplikter i forhold til videreutbygging.

Det vil også kunne finnes egnede steder i kommunen som ut fra lokal vurderinger synes aktuelle, men som ikke er kommet fram i planen. Slike områder bør eventuelt komme fram gjennom høringen. Blant annet foreligger innspill fra ett grunneierlag i Marker som mener deres område er aktuelt for utbygging.

Næring-verdiskaping og økonomi

I høringsdokumentet er beskrevet forhold knyttet til verdiskaping i anleggsfasen og driftsfasen, lokal sysselsettingseffekt, leieinntekter til grunneiere, veiforhold i skogbruket, reiseliv og kommunal økonomi.

Utbygging vil uten tvil ha store positive effekter i forhold til næring og verdiskaping, både privat og offentlig. Dette handler om leieinntekter for grunneiere der anleggene plasseres, skatt på verker og bruk til kommunen, og ikke minst verdiskapningen som skjer lokalt i anleggsfasen. Anleggene har også behov for veianlegg, som vil kunne utnyttes i forhold til skogsdrift i områdene.

Knyttet til reiseliv er effektene trolig motsatte, da turbinene vil være svært fremtredende i landskapet og kanskje ha negativ effekt på inntrykket av uberørt og storslått natur. Grensekommunene representerer en stor del av det som er av sammenhengende og uberørt natur i fylket. En utbygging vil endre dette inntrykket. I denne sammenheng må en ta spesielt hensyn til påvirkningen en utbygging vil ha på vassdraget, som er vernet gjennom rikspolitiske retningslinjer (RPR).

På den annen side er de fleste i dag opptatt av miljøvennlig og fornybar energi, og spørsmålet er om vi da må akseptere slike innslag i landskapet, også hos oss. Diskusjonen blir noe av den samme som mastene på Vestlandet. Erfaring fra mange andre områder er imidlertid at utbyggingen har hatt liten betydning for turistenes syn på området, og at det ikke har påvirket antall besøkere.

Miljøinteresser

Til grunn for analysene er det er utarbeidet 5 temakart over følgende interesser:

Landskap

- kystlandskap
- skogstrakter
- store sammenhengende jordbruksområder
- hovedvassdrag
- ra-landskapet

Naturvern

- naturvernområder
- inngrepsfrie naturområder
- viltområder
- markagrense Oslomarka

Kulturminner/kulturmiljø

- kulturminner
- viktige kulturmiljøer

Friluftsliv

- særlig viktige områder for friluftsliv
- andre viktige større, sammenhengende friluftsområder

Jordbruk / dyrka mark

Landskap skiller seg ut som et tema med overordnet og helhetlig perspektiv, der influensområdet for virkninger er større på grunn av vindturbinenes visuelle rekevidde. Områder som er lite berørt av inngrep oppfattes ofte som mer sårbare for vindkraftanlegg, enn områder der andre former for anlegg og inngrep allerede finnes. Østfolds har et sammensatt landskap med landskapstyper med varierende sårbarhet og tåleevne. Konsekvenser av vindkraftutbygging vil variere i forhold til landskapstype og i forhold til turbinenes plassering i landskapet.

Temakart Natur viser de overordnede naturverdiene. Områder med høyt eller verdifullt biologisk mangfold er ikke tatt med her, men må framkomme i eventuell KU. Viktig årsak til tap av arter og livsformer er fysiske inngrep, oppsplitting av arealer og endret arealbruk.

Temakart kulturmiljøer og kulturminner er fredete kulturminner og regionalt verdifulle kulturmiljøer i henhold til Fylkesplanen og kulturminneplan for Østfold. De fleste kulturmiljøer er knyttet til de landskapsmessige strukturer som dominerer i fylket.

Temakart friluftsliv er basert på statlig sikrede friområder, og områder som er knyttet til bymarker/tettsteder og andre større sammenhengende friluftsområder. Problemstillinger som er beskrevet som aktuelle ovenfor viktige friluftslivsområder, er plassering av vindkraftanlegg, mens lokalisering i nærheten til friluftslivsområdene vil ha betydning gjennom turbinenes synlighet og støy.

I forhold til jordbruk / dyrka mark er det ingen arealer foreslått utbygd av hensyn til jordvernet.

Konsekvensvurdering og detaljkart er utført for hvert temaområde.

Med utgangspunkt i plankartene:

- 5 temakart (landskap, naturvern, kulturminner/kulturmiljø, friluftsliv og dyrka mark)
- Konfliktkart boliger
- Konfliktkart / GISanalyse
- Regionalnett kraftledninger
- Vindkart

er det framkommet et Plankart 1 Østfold og Plankart 2 Østfold.

Plankart 1 viser mulig egnede områder for vindkraftverk i Østfold. Det er for hvert område utført en overordnet konsekvensvurdering der det innenfor hvert tema har fått en verdi; liten-middels eller stor. Arealets størrelse, vindforhold og nettilgang / nettkapasitet er også tatt med i vurderingen, før det er gitt en konklusjon med kategori A - B eller C (A best egnet) i forhold til områdets egnethet for utbygging..

Det er framkommet 10 områder i Østfold som er mulig eget for vindkraftverk, og av de er 3 plassert i Marker. Dette dreier seg om områdene Ulvevannet (sør), E 18 nord – Huevannet og E 18 sør – Sloreby.

Den overordnede konsekvensutredningen (KU) i planen konkluderer på følgende måte for områdene i Marker:

Ulvevannet sør, et område på 2,2 km² og ca 6 turbiner:

”Stor grad av synlighet fra vassdraget. Lang kraftledningstrase fram til trafo på Ørje. Det etableres kontakt med svenske myndigheter (kommunalt og regionalt) tidlig i høringsperioden.

Mulig vindkraftområde (C-kategori)”

E 18 nord – Huevannet, et område på 8,88 km² og ca 30 turbiner:

”Stor grad av synlighet fra vassdraget. Kort kraftledningstrase fram til trafo på Ørje. Friluftsliv lite berørt. Det etableres kontakt med svenske myndigheter (kommunalt og regionalt) tidlig i høringsperioden.

Mulig vindkraftområde (A/B-kategori)”

E 18 sør – Sloreby, et område på 6,82 km² og ca 22 turbiner

”Stor grad av synlighet fra vassdraget. Kort kraftledningstrase fram til trafo på Ørje. Friluftsliv berørt. Deler av området nær Ørje sentrum. Det etableres kontakt med svenske myndigheter (kommunalt og regionalt) tidlig i høringsperioden.

Mulig vindkraftområde (B-kategori)”

Haldenvassdraget - et verna vassdrag

I henhold til retningslinjene for planlegging og lokalisering av vindkraftverk, skal det vurderes i hvilken grad det foreligger konflikt med verneverdier. Det må gjøres en spesiell vurdering av hvilken påvirkning en eventuell utbygging vil kunne få på vassdraget, siden det er et vernet vassdrag. Haldenvassdraget er vernet mot vannkraftutbygging ved kgl.

Resolusjon, og på NVE sine hjemmesider er vernegrnlaget omtalt slik: *”Mange små og store vann dominerer stedvis et småkupert landskap i lavlandet, fra innland til fjord. Særlig stor verdi knyttet til kulturhistorie langs vassdraget. Stort biologisk mangfold knyttet til botanikk og landfauna. Friluftsliv er viktig bruk.”*

Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag setter nasjonale mål for forvaltningen av vassdrag som er vernet, og gjelder vassdragsbeltet, dvs hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og et område på inntil 100 meters bredde langs disse, samt andre deler av nedbørsfeltet som har betydning for vassdragets verneverdi. Ut fra dette er det i kommuneplanen for Marker utarbeidet tre forvaltningsklasser for forvaltningen av disse områdene. Dette dreier seg om vassdragsområdene rundt Ørje og Otteid, det øvrige hovedvassdraget og sidevassdragene Lievassdraget og Risenvassdraget.

Påvirkningen på vassdraget blir i hovedsak av visuell art. De foreslåtte lokaliseringen er i god avstand fra hovedvassdraget, men landskapets karakter gjør at de blir godt synlige fra kanalen. Årjängs kommun har en tatt hensyn til dette i sine planer, ved å plassere sine planlagte anlegg utenfor synsfeltet fra kanalen. I andre deler av det svenske kanal-systemet er anleggene plassert godt synlig fra vannet. Det er vanskelig å gjøre en objektiv vurdering på om det å se vindturbiner fra vassdraget, vil svekke dets verdi og naturopplevelse. Dette har i stor grad med å gjøre holdningene til vindkraft, og synet på turbinenes landskapspåvirkning.

Vindkraft i Marker kommune

E.ON vind Sverige AB har i brev av 2. juli fra NVE mottatt utredningsprogram for vurdering av utbygging av Elgåsen og Høgås i Marker kommune for vindkraft. Dette dreier seg om

områder med henholdsvis 15 og 20 vindturbiner. Marker kommune har kommet med innspill til utredningsprogrammet i forbindelse med meldingen fra E.ON vedrørende vindkraftverk på Høgås og Elgåsen. Det er ikke vedtatt noe vedrørende plassering.

Marker kommune har mottatt informasjonsbrev fra Eng grunneierlag og Hans Braarud, der de opplyser at de har vært i kontakt med en utbygger av vindkraftanlegg og tilbydd sine områder for utbygging.

Vurdering

Den regionale planen skal sikre en enhetlig og helhetlig vurdering av søknader om utbygging av vindkraftanlegg i Østfold, samt legge til rette for utbygging i de minst konfliktfylte områdene.

I Østfold er planprosessen kommet relativt tidlig i gang, slik at en ikke har mange søknader til behandling før vedtatt plan foreligger. I Aremark og Marker er det imidlertid utbygginger planlagt før vedtatt plan, og en må derfor i behandlingen av planen ta hensyn til dette. I Marker pågår konsekvensutredninger av to konkrete områder, og en KU innebærer er langt grundigere prosess enn det som ligger til grunn for den regionale planen. I Marker ønsker en derfor ta et forbehold i behandlingen i forhold til forhold som måtte avdekkes i utredningene.

De mulig egnede områdene som er foreslått i Marker, vil også påvirke arealer og forhold på svensk side. Det må derfor også gjennomføres en tilsvarende vurdering av de svenske influensområdene, slik det har blitt gjort på norsk side. Årjäng kommune har utarbeidet egnen vindkraftplan. De har blant annet lagt til grunn at vindkraftverkene ikke skal sees fra Dalslands Kanal, når de avsatte sine områder for mulig utbygging. Området langs grensen er derfor ikke avsatt til svensk vindkraftutbygging. Marker kommune har sammen med fylkeskommunen hatt møte med Årjängs kommun og länsstyrelsen, og blitt enige om at en vurdering av tilgrensende områder på svensk side også må gjøres.

Saksframlegget er begrenset i forhold til planens utpekte områder for mulig bygging av vindkraftverk i Marker. Vurderinger i forhold til kraftforbruket i kommunen/fylket, tiltak for effektivisering av dagens energiforbruk eller vurdering i forhold til andre former for ny fornybar kraftproduksjon er ikke gjort. Beskrivelsen og vurderingene innenfor de forskjellige tematiske interessene er gjort på et overordnet nivå og må beskrives nærmere i detalj ved en eventuell konsekvensutredning (KU) i de forskjellige utbyggingsområdene.

Kommunene i Østfold blir her forelagt en plan som foreslår 10 områder, derav 3 i Marker som er mulig egnet for vindkraftanlegg. Marker kommune kan vurdere om de på denne måten og gjennom denne planen, skal følge opp de nasjonale målene i energipolitikken og bidra til utbygging av fornybar energi, gjennom tilrettelegging for vindkraftanlegg i Marker, eller om en vil overlate dette til andre kommuner. Det er mange argumenter i vindkraftdebatten, og en kan i denne vurderingen av regional plan velge hva en skal ta som utgangspunkt i for vurderingen.

Er det behov for disse anleggene? Kan vi på en eller annen måte greie oss uten denne energiproduksjonen, gjennom energieffektivisering og energisparing og annen fornybar energi som ikke er så arealkrevende? Kan vi effektivisere dagens vannkraftproduksjon tilsvarende? Hva vil det framtidige behovet for energi være, og når skal vi bygge ut for å ta i bruk de forskjellige energikildene?

Utviklingen av vindturbiner har vært stor de siste årene. Med den nye teknologien er det blitt aktuelt å bygge vindmøller i innlandet. Hvordan vil videre utvikling være? Er det riktig at en på nåværende tidspunkt bygger vindkraftanlegg i skogområdene i innlandet? Vil teknologien utvikle seg i nær framtid slik at det er bedre å vente med å bygge ned disse områdene?

Kan vindkraft sies å være miljøvennlig, ut fra det perspektivet at det faktisk fører til store arealinngrep og endrer landskapsbildet? At selve produksjonen er miljøvennlig, synes det ikke å være tvil om, men hvordan skal vi forholde oss til det nye landskapsbildet? Skal vi "gjemme" turbinene så godt vi kan, eller skal vi akseptere og venne oss til dette som en naturlig del av landskapet? Denne diskusjonen er spesielt stor i Norge, der vindmøller er relativt nytt. At det finnes vindmøller på den danske landsbygda reagerer ingen på, og også rett over grensen i Sverige, er det et vanlig innslag.

Ut fra all arealpolitikk tidligere, har en i Norge vernet om uberørte store sammenhengende landskapstyper. I Marker har vi i dag store områder med byggeforbud, nettopp fordi det er sammenhengende ganske urørt. Er det greit å ta i bruk slike områder til vindkraftanlegg, der en i dag ikke ønsker seg utbygging av hytter? Utbygging av vindkraftverk bør kanskje vurderes lagt til områder som allerede er utbygd, og der infrastrukturen er på plass. Ut fra at en ikke vil bygge vindturbiner nærmere enn 800 meter fra bolighus og ikke på dyrka jord, må nødvendigvis plassering av eventuelle vindmøller i Marker, og andre steder, skje i relativt ubebygde skogsområder.

Ved å anlegge vindkraftanlegg i et område, utelukker en i stor grad annen utnytting, med unntak av skogbruk. I forhold til nasjonale mål er det ønske om fornybar energi, men at den skal ikke gå på bekostning av viktige natur og miljøverdier. En må derfor sette dette opp mot hverandre, og se hvilke verdier et område har, og hvilken utvikling en ønsker for sitt område.

Østfold er et lite fylke med relativt små arealer av sammenhengende arealtyper. Dette er tilfelle også i Marker, selv om vi har stort areal i forhold til innbyggertallet. Det er skogen og vassdraget som preger kommunen vår, og tillegg til den menneskelige aktiviteten, har dette skapt kulturlandskapet slik vi kjenner det i dag. Kulturlandskapet er relativt småskala, og det er i de områdene menneskene bor. I områdene som tradisjonelt er utbygd med vindkraftverk i Norge, er det i et mer storskalalandskap. Her vil vindturbinene ikke bli så dominerende som i et ensartet skogområde.

Foreslåtte områder, unntatt Ulvevannet, blir sett på i kommuneplansammenheng som de områdene en kan forsvare en utbygging i forhold til de større sammenhengende skogområdene i Fjella. Likeledes anser en at området Ulvevannet grenser inntil et område vi ønsker å se på som et mer uberørt område med lite utbygging.

Hva vil vi at Marker-landskapet skal formilde av verdier? Besøkende i et område har forventninger til stedets landskap, utsikt, kulturminner med mer. Noen steder er det knyttet spesielle forventninger til. Det vil ofte være kulturminner/-miljøer av nasjonal og internasjonal interesse, og som også er turistmål. I Marker markedsfører vi oss i forhold til kanalen og kulturminner som dampbåtene og slusene representerer. Vil en vindkraftutbygging påvirke opplevelsen av dette? Vil en utbygging være i strid med at vi nylig har vedtatt områden som en regionalpark?

Utbygging av vindkraftanlegg vil først og fremst ha en stor visuell påvirkning. Synlige vindturbiner i viktige utsiktlinjer og/eller i retning sør eller vest, oppfattes av mange som

mer forstyrrende enn vindturbiner i andre retninger. Foreslåtte arealer i Marker er for de fleste mot øst, og dermed mindre konfliktylfulle i forhold til sol. De vil imidlertid ligge i viktige siktlinjer og være synlige i store deler av kommunen.

I konsekvensutredningen som foregår for to områder i Marker, utredes en rekke forhold i forhold til påvirkning. De fleste av områdene er også berørt i den regionale planen, men på et mer overordnet nivå. Det er likevel for det meste den visuelle effekten som påvirker menneskers oppfatning av vindkraft, om de er for eller i mot. Vi må også ta dette på alvor, i det vi ønsker å markedsføre kommunen som en attraktiv bokommune.

I forhold til åsryggen mot Sverige som utsiktlinje, når en kommer kjørende fra vest, og for beboerne på svensk side av grensen, er plasseringen negativ hvis en oppfatter turbinene som ødeleggende elementer i naturen.

Vindturbiner utviklet for innlandet er høye, og opptil 200 m. Selv om disse ruver mer i landskapet enn små, har de en lavere rotorhastighet, og øyet vil kunne oppfatte dem som mindre forstyrrende. De vil likevel være svært tydelige i landskapet. I praksis viser det seg imidlertid at høyden ikke har vesentlig betydning for hvor dominerende de virker landskapet. Større avstand mellom rotorene og tretoppene kan i enkelte tilfeller gjøre turbinene mindre fremtredende.

Oppfatning av støynivået fra vingenes bevegelse og fra motoraggregatet på turbinene, er avhengig av avstanden og vindforholdene. Turbinestørrelse, vegetasjon og bakgrunnstøy vil påvirke oppfattelsen av støy. Det er lagt inn ei grense på 800 meter fra vindkraftanlegget til nærmeste boligenhet, en avstand som gjør at støy ikke skal være sjenerende. Erfaringene fra andre områder tilsier at støy ikke er problem når det blåser mye, da det i slike tilfeller likevel er mye annen støy av vinden. En eventuell KU må imidlertid utarbeide støysonekart for nærmere vurdering av disse forholdene. Hovedvindretningen her i Marker er fra syd-vest, så foreslåtte planområder er gunstig for Markers befolkning, men ugunstig for eventuell berørt bebyggelse på svensk side.

I tillegg er det diskutert lavfrekvent lyd og hvilke påvirkning dette har for omgivelsene. Dette vil også måtte komme fram i en KU. Området Elgåsen, som nå konsekvensutredes, vil kunne ligge mindre gunstig til i forhold til støy for Ørje sentrum og Lihammeren, selv om avstanden skulle være betryggende med den størrelse som er planlagt.

Skyggekast fra turbinene som kan oppfattes på 1 km avstand. I spesielle retninger, til visse tider på døgnet og i visse perioder av året kan dette være til sjenanse. Dette vil være på morgenen her i kommunen når sola kommer opp. En har fått opplyst at avbøtende tiltak ved å stoppe turbinen i aktuelle tidsperioder kan gjennomføres, og at dette normalt sett ikke oppfattes som noe problem.

De foreslåtte områdene berører ingen viktige naturområder i Marker, men på svensk side ligger det et naturvernområde inntil grensen ved E 18 – Sloreby-området. Dette må vurderes nærmere.

Selve turbinene beslaglegger ikke stort areal, men det settes betydelig krav til veier i området, slik at området kan bli oppstykket i forhold til det naturlige. Veiene skaper selvfølgelig også muligheter i forhold til skogdrift og ferdsel for øvrig. Anleggsperioden og økt ferdsel kan medføre forstyrrelse på det naturlige miljøet, og den fauna som har tilpasset seg dette. En

eventuell KU skal detaljkartlegge virkninger på biologisk mangfold, flora og fauna. Vurderinger rundt Gjølsjøen vil være viktig i denne sammenheng.

Det er gjort en del enkeltregistreringer vedrørende kulturminner i kommunen, og under en senere eventuell KU må det gjøres flere undersøkelser. Eksempler på kulturmiljøer i Marker som blir visuelt berørt av foreslåtte vindkraftverk vil være forsvarsverkene, Rødenes middelalderkirke, samt de andre kirkene, sluse- og Brugsområdet. Hvilken grad påvirkningen gjør noen med den pedagogiske verdien, opplevelsen eller verdiskapningen som ofte et kulturminne / kulturmiljø har, kan variere for forskjellige områder og fra person til person. Den visuelle påvirkningen vil avta med avstanden. Det er ikke utarbeidet noen visuelle framstillinger i planen for å vise påvirkningen av slike områder. Dette vil også fremkomme som fotomontasjer i en senere konsekvensutredning.

Vindkraftverkene vil ikke påvirke utøvelse og adgangen til utøvelse av friluftsliv, men utbyggingen og fragmenteringen medføre at vi får mindre sammenhengende skogområder. Veinettet kan bety bedre framkommelighet og tilgjengelighet. Fare for fallende isklumper fra rotorbladene gjør at det bør være sikkerhetssoner rundt turbinene. I praksis er det svært få dager i året dette er noen utfordring, og ved fare for ising stoppes normalt turbinene.

Ut fra nettilgangen vil det vær mest aktuelt å kunne anlegg vindkraftanlegg i tilknytning til Ørje. Det bør være ønske om kortest mulig avstand med hensyn til etablering av nye linjer. Eventuell linjeføring fra områdene Huevannet -E 18 og E 18 – Sloreby bør benytte eksisterende infrastrukturtraseer, og bør kunne benytte seg at det skal bygges ny vei fra Ørje til riksgrensen, slik at en kan legge kablene i bakken.

Oppsummering

Ut fra et forsøk på en objektiv avveining av de forhold som er beskrevet i plandokumentet, med en påfølgende befarng av de aktuelle områdene, foreslår arbeidsgruppen tre områder som er mulige for utbygging i Marker.

I tillegg har Marker kommune kommet med innspill til utredningsprogrammet i forbindelse med meldingen fra E.ON vedrørende vindkraftverk på Høgås og Elgåsen, samt at det er kommet innspill fra et grunneierlag som jobber med interessenter forhold til et fjerde område. Dette ligger litt sør for området E18 Sør - Sloreby. Det er ikke vedtatt noe om plassering i forhold til de saker som har vært behandlet til nå i kommunen.

I høringen til meldingen om Høgås og Elgåsen vindkraftverk mente både Fylkesmannen og Fylkeskommunen at det ikke skulle gis konsesjon før den regionale planen var vedtatt. Begge fylkesinstansene mente at en utbygging i Fjellaområdet var svært konfliktfullt, og ga i høringen signaler om sterk skepsis til Elgåsen, på samme måte som de har gjort til prosjektet i Aremark.

Marker kommune har i sin kommuneplan gjort en grundig vurdering av hvor en ønsker utbygging generelt. Store deler av Marker kommunes areal har i planen arealkategori LNF-4, byggeforbud. Arealdisponering i kommuneplanen har vært slik at skogområdene har vært forskånet mot utbygging, mens en har satset på utbygging i de områdene som allerede er utbygd og der infrastrukturen gjør det enklere å bygge ut utenfor vassdraget. Spesielt i området som kalles Fjellaområdet, har en vært restriktiv med all type utbygging.

I de områdene som er avsatt til utbygging vil det ikke være aktuelt med vindkraftanlegg da de er i konflikt med bolig/hytteutbygging.

I kommuneplanens beskrivelse av verdier innenfor forvaltningsklassene for RPR, rikspolitiske retningslinjer, står det at en vil bevare hovedtrekkene i hovedvassdraget, og en utbygging vil kanskje kunne være i konflikt dette. På svensk side har en som nevnt vært opptatt av å holde utbyggingen vekk fra synsfeltet fra kanalen.

Legger en til grunn de nasjonale føringer om satsing på vindkraft og de vurderingene som ligger til grunn i planforslaget, er en enig med planen at det er de skisserte områdene i Marker som er best egnet for vindkraftutbygging. Bakgrunnen for den vurderingen er også best i samsvar med de kommunale planene.

Legger en de samme nasjonale føringer til grunn, og vektlegger Haldenvassdraget som et verna vassdrag og føringer i RPR, vil den visuelle påvirkningen i landskapet og konklusjonene etter en detaljert/utvidet KU være avgjørende om en ønsker vindkraftanlegg i Marker.

Diskusjonen vil i stor grad knyttes til om turbinenes synlighet i landskapet vil forringe de verdiene Marker kommune ønsker å formidle i forhold til bosetting, næringsutvikling og opplevelser. Trolig finnes det ikke noe entydig svar på dette, men erfaringene fra andre områder er at konsekvensene stort sett har vært mindre enn fryktet. En ønsker derfor på det nåværende tidspunkt ikke å gå i mot planen, men vil slutte seg til den med forslag om mindre endringer. Så vil det være konsekvensutredningen knyttet til konkrete planer, som vil være beslutningsgrunnlaget for om kommunen ønsker slik utbygging eller ikke. Dersom en er prinsipielt i mot bygging av vindkraftanlegg i kommunen, vil det likevel være aktuelt å signalisere dette nå.

Konklusjon

En støtter planforslagets forslag til mulig egnede områder for vindkraftutbygging, med følgende endringer:

- området Ulvevannet tas ut, da dette anses som en del av et større sammenhengende uberørt område, og at det er snakk om lange framførselveier for produsert energi, og at antallet mulige turbiner er begrenset. Dersom de to øvrige områdene i Marker vedtas utbygget, vil hele grenseryggen kunne kles med turbiner, og en ønsker ved å ta ut dette feltet begrense mulig utbyggingsomfang.
- området E18 nord - Huevannet reduseres slik at nordgrensen blir på sydsiden av Huevannet

For områdene på begge sider av E18 vil det være nødvendig med tett dialog med svenske myndigheter og berørte interesser for øvrig. Blant annet vil aktiviteter og anlegg knyttet til Kjølén Sportcenter og Marker JFF kunne bli berørt, og må tas med i vurderingene fremover.

Når det gjelder Elgåsen i Marker, hvor det foregår en konsekvensutredning, men som ikke er plukket ut som et egnet område i planen, så oppfatter en at pågående KU er en mer grundig vurdering enn det som er gjennomført i den regionale planen, slik at en vil avvente resultatene av denne før en tar stilling til om dette området skal vurderes videre i forhold til eventuell utbygging.

Vedlegg: Planforslag med vedlegg

http://www.ostfold-f.kommune.no/modules/module_123/proxy.asp?I=22273&C=394&D=2

Søknad om midlertidig dispensasjon for oppsetting av to vindmålemaster i Høgåsområdet. Gnr 99 bnr 10 Søyby skog 2 - gnr 100 bnr 11 Søbyslora.

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
57/12	Plan- og miljøutvalget	21.08.2012
56/12	Formannskapet	23.08.2012

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Det gis midlertidig dispensasjon i 3 år fra byggeforbudet i LNF område for oppføring av to 100-120 m høye vindmålemaster på eiendommene gnr 99 bnr 10 Søyby Skog 2, og gnr 100 bnr 11 Søyby Slora.
2. Vindmålermastene må ikke plasseres høyere enn nødvendig i terrenget og kommunen må kunne vurdere plasseringene inntil igangsettingstillatelse er gitt.
3. Montering og fjerning av vindmåler mastene med fundament, barduner og transport må ikke utføres i tidsrommet fra 1 mars til 1 juni.
4. Bardunene må utstyres med fugleavvisere for minst hver 5 m bardun, disse må etterses og eventuelt suppleres etter behov i perioden.
5. Merknad fra nabo tas ikke til følge, vindmålere kan oppføres før regional plan for vindkraftverk er endelig vedtatt, da det ikke er noen forhåndsgodkjenning for vindmøller, men kun innhenting av beslutningsgrunnlag.
6. Søknad om tillatelse til tiltak vil bli behandlet når alle evt. klager er ferdigbehandlet, og denne må være godkjent av kommunen før byggearbeider kan igangsettes.
7. Vindmålermastene må fjernes om 3 år eller evt. før hvis det ikke er behov for den lenger. Området må ryddes og tilbakeføres så det blir uten synlige inngrep eller tiltak.

Sammendrag:

Foretaket E.ON Vind Sverige AB en avtale med grunneiere i Marker for anlegg av vindkraftverk, dvs vindmøller plassert innenfor angitt område. For å bedre kunnskapsgrunnlaget om vindressurser i området søkes det plassert to 100-120 m høye vindmåler i Høgåsområdet, midlertidig i 3 år.

Saksopplysninger:

Eiendommer: Gnr 99 bnr 10 Søyby skog 2, og gnr 100 bnr 11 Søbyslora.
Tiltakshaver: E.ON Vind AB, Carl Gustavsveg 1, 20509 Malmö, Sverige.
Ansv søker: SWECO NORGE AS, Postboks 400, 1327 LYSAKER.

Det foreligger søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i LNF område, dette for to midlertidige vindmålere øst i Marker.

Hensikten med vindmålermasten er å kartlegge vindressursene i området for vindkraftverk.

Som begrunnelse for dispensasjon er at tiltaket er midlertidig og at det vil gi nødvendig kunnskapsgrunnlag for videre utredning i forbindelse med et mulig vindkraftverk.

Det oppgis i rammesøknaden at tiltaket ikke gir ny/endret adkomst.

De to nye vindmålermastene plasseres som angitt på vedlagt kart:

1. Den østre vindmåleren på gnr 100 bnr 11 plasseres 375 m fra svenskegrensen nord for enden av skogsbil vei fra Sloreby. Den plasseres ifølge kartet oppe på en høy ås.
2. Den vestre vindmåleren på gnr 99 bnr 10 plasseres øst for skogsbilveien fra Ankerød og Sjøby, ca 300 m fra endeplassen. Ifølge kartet på en ås ca 80 m fra eiendomsgrensen i sørøst.

Den nye vindmålermasten er 100 og 120 m høye og forankres med barduner. Mastene utstyres med solceller og små vindmøller festet til masten for strømforsyning og oppvarming av måleinstrumentene.

For å redusere kollisjonsfaren for fugl, markeres bardunene med fugleavvisere.

Mastene monteres ved hjelp fra helikopter og de transporteres til riggplass med lastebil. Det er ikke nødvendig med transport utenom montering og nedrigging.

Tiltaket omfattes av kommuneplanens arealdel og er LNF 4 område, landbruk-, natur- og friluftsområde med byggeforbud.

Det er sendt nabovarsel 30.05.2012 for vindmålere på Høgås og det foreligger merknader fra Elisabeth Dunvold. I skriv datert 11.06.2012 bes det om at søknad om vindmålere ikke behandles før regionalplanen for vindkraft i Østfold er ferdigbehandlet, og det i den er vedtatt at Høgås er ett egnet område for vindkraft i Østfold.

Søkers vurdering av nabomerknadene er at vindmålermastene monteres for å få ett bedre kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med ett mulig vindkraft område. De anbefaler at mastene vurderes uavhengig av den regionale planen.

Søknad om dispensasjon er sendt på høring til Østfold Fylkeskommune og Fylkesmannen i Østfold.

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Østfold sier i sin høringsuttalelse datert 13.08.2012 ref. 2012/1371 562 CHJ, at de ikke har innvendinger til en midlertidig dispensasjon, dette under forutsetning av at vilkårene for deres konklusjon etterfølges.

Østfold Fylkeskommune sier i sin uttalelse datert 07.08.2012 ref 2012/5583 – 43431/2012, at de ikke motsetter seg at Marker kommune å innvilger dispensasjon for oppsetting av to vindmålere på Høgåsområdet.

De sier i sine vurderinger bla. at i høringsutkastet til regional plan for vindkraft i Østfold er Høgås angitt som mulig egnet område for vindkraft. Det anbefales at området utredes videre. Interesse avveiningen ved regional plan taler for at dispensasjon kan gis.

Marker kommune må vurdere plassering ut fra kunnskap om storfugl, naturforhold, friluftsliv og terreng. Det bør også vurderes fastsetting av anleggsperiode av hensyn til skogsfugl.

Vurdering:

Det anses at innhenting av kompetanse om vindforholdene er viktig i forhold til vurdering av om området i forhold til dette er egnet eller ikke. Dispensasjon for vindmåler er ingen forhåndsgodkjenning av vindmøller, men monteres for å bedre kunnskap og gi bedre grunnlag for å vurdere vindkraftverk. Når dispensasjon kun er midlertidig i 3 år, bidrar det til at det kan gis dispensasjon.

Dette bidrar også til at nabomerknadene ikke tas til følge, det kan ta tid før en regional plan er endelig godkjent, og ifølge kommunens opplysninger er det andre myndigheter som kan avgjøre om vindmøller skal oppføres. Master for vindmåling kan dermed oppføres for raskest mulig gi opplysninger om lokale vindforhold. Nabo med merknader er part i saken med vanlig 3 ukers klagerett fra mottak av melding om vedtak.

Områdene der vindmøllene plasseres er høyt beliggende og vindmålerene vil bli godt synlig i landskapet.

Miljøvernavdelingen vurderinger etterfølges, skånsomt montering, fugleavvisere på barduner og hele anlegget må fjernes når måleperioden er over.

Østfold Fylkeskommunes konklusjon om at kommunen bør vurdere anleggsperioden, tas med og i spilltiden til eggklekking bør det ikke utføres montering eller fjerning av anlegg eller tiltak i forbindelse med vindmålere.

Kommunen stiller seg positive til at det på forhånd utføres vindmåling og har ingen merknader til tiltaket eller plasseringen. Inntil det er gitt igangsettingstillatelse vil kommunen ha muligheten til å vurdere plasseringen og dette blir ett punkt i dispensasjonsvedtaket. Det vil evt være i dialog med tiltakshaver og søker at plasseringen blir vurdert.

Konklusjon:

Søknad om dispensasjon for de to omsøkte vindmålere i Høgåsområdet fremmes for plan- og miljøutvalget med forslag om at det under vilkår angitt i høringsuttalelsene, gis midlertidig dispensasjon for tiltaket.

Vedlegg:

Søknad om rammetillatelse og dispensasjon, datert 14.06.2012.

Situasjonskart som viser plasseringen av mastene.

Tegninger av vindmålere, og bilder med søknaden.

Høringsuttalelse fra Miljøvernavdelingen, Fylkesmannen i Østfold.

Høringsuttalelse fra Østfold Fylkeskommune.

Søknad om dispensasjon for oppføring av en midlertidig vindmålemast på Elgåsenområdet. Gnr. 84 bnr. 1 - Aarnæs skog.

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
58/12	Plan- og miljøutvalget	21.08.2012
57/12	Formannskapet	23.08.2012

Rådmannens forslag til vedtak:

- 1 Det gis midlertidig dispensasjon i 3 år fra byggeforbudet i LNF område for oppføring av 120 m høy vindmålermast på eiendommen gnr 84 bnr 1 Aarnæs skog. Vindmåler kan oppføres før regional plan for vindkraftverk er endelig vedtatt, da det ikke er noen forhåndsgodkjenning for vindmøller, men kun innhenting av beslutningsgrunnlag.
- 2 Vindmålermasten må plasseres ihht alternativ 2, dvs ca 100 vest for skogbilveien 250 m nord for snuplass/"Multehullet". Den bør ikke plasseres høyere enn nødvendig i terrenget og kommunen må kunne vurdere plasseringen inntil igangsettingstillatelse er gitt.
- 3 Montering og fjerning av vindmåler mastene med fundament, barduner og transport må ikke utføres i tidsrommet fra 1 mars til 1 juni.
- 4 Bardunene må utstyres med fugleavvisere for minst hver 5 m bardun, disse må etterses og eventuelt suppleres etter behov i perioden.
- 5 Søknad om rammetillatelse vil bli behandlet når alle evt. klager er ferdigbehandlet.
- 6 Det må sendes in søknad om igangsettingstillatelse med søknad om ansvarsrett for hele tiltaket og dette må være godkjent av kommunen i ett administrativt vedtak før byggearbeider kan igangsettes.
- 7 Vindmålermasta må fjernes om 3 år eller evt. før hvis det ikke er behov for den lenger. Området må ryddes og tilbakeføres så det blir uten synlige inngrep eller tiltak.

Sammendrag:

Det foreligger hos E.ON Vind Sverige AB en avtale med grunneiere i Marker for anlegg av vindkraftverk, dvs vindmøller plassert innenfor angitt område. For å bedre kunnskapsgrunnlaget om vindressursene i området søkes det plassert en 120 m høy vindmåler i Aarnæs skog, midlertidig i 3 år.

Saksopplysninger:

Eiendom: Aarnæs skog, gnr 84 bnr 1.
Tiltakshaver: E.ON Vind AB, Carl Gustavsveg 1, 20509 Malmø, Sverige.
Ansv søker: SWECO NORGE AS, Postboks 400, 1327 LYSAKER.

Det foreligger søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i LNF område for oppføring av mast for vindmåling, dette for vurdering av i området til vindkraftverk.

Hensikten med vindmålermasten er å kartlegge vindressursene i området.

Som begrunnelse for dispensasjon er at tiltaket er midlertidig og at det vil gi nødvendig kunnskapsgrunnlag for videre utredning i forbindelse med et mulig vindkraftverk.

Det oppgis i rammesøknaden at tiltaket ikke gir ny/endret adkomst.

Ny 120 m høy bardunmast ønskes plassert på en ås vest for Multehullet i Aarnæs skog. Dette er like nordøst for Gresstjern og Abbottjern.

Den nye vindmålermasten er 120 m høy og forankres med barduner. Mastene utstyres med solceller og små vindmøller festet til masten for strømforsyning og oppvarming av måleinstrumentene.

For å redusere kollisjonsfaren for fugl, markeres bardunene med fugleavvisere.

Mastene monteres ved hjelp fra helikopter og de transporteres til riggplass med lastebil. Det er ikke nødvendig med transport utenom montering og nedrigging.

Tiltaket omfattes av kommuneplanens arealdel og er LNF 4 område

Det er ikke sendt nabovarsel for Elgåsen vindmåleren Ingen anses å bli berørt.

Søknad om dispensasjon er sendt på høring til Østfold Fylkeskommune og Fylkesmannen i Østfold.

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Østfold sier i sin høringsuttalelse datert 13.08.2012 ref. 2012/1371 562 CHJ, at de ikke har innvendinger til en midlertidig dispensasjon, dette under forutsetning av at vilkårene for deres konklusjon etterfølges.

Østfold Fylkeskommune sier i sin uttalelse datert 07.08.2012 ref 2012/5576 – 43446/2012, at de fraråder Marker kommune å innvilge dispensasjon for oppsetting av vindmåler på Elgåsen. De sier i sine vurderinger bla. at i høringsutkastet til regional plan for vindkraft i Østfold er Elgåsen angitt som uegnet område for vindkraftutbygging og de har varslet innsigelse ved videre utredning og konsekvensutredning.

Høringsinstansene har 3 ukers klagefrist fra mottak av melding om vedtak, og rammetillatelse vil kunne gis i delegert vedtak når klagefristen er utløpt eller evt. klagebehandling er ferdigbehandlet.

Igangsettingstillatelse må være gitt av kommunen før byggearbeider kan igangsettes.

Vurdering:

Vindmåleren monteres for å bedre kunnskap og gi bedre grunnlag for å vurdere vindkraftverk. Dispensasjon for vindmåler er ingen forhåndsgodkjenning av vindmøller, og når dispensasjon kun er midlertidig i 3 år, bidrar det til at det kan gis dispensasjon.

Området er høyt beliggende og vindmåleren vil bli godt synlig i landskapet. Det er en tiurleik ca 500 m lenger nord og orreleik i omkringliggende myrområder. Vannene i Aarnæs skog blir

kultivert for ørret av Øymark Jeger- og fiskerforening. Området som er en del av Fjellaområdet er benyttet til friluftsliv, jakt og fiske og bortsett fra skogsbilveier er det relativt uberørt.

Det anses at alternativ 2 er mer hensiktsmessig enn alternativ 1 ved Gresstjern.

Miljøvernavdelingen vurderinger etterfølges, alternativ 1 er ved ett myrområde med dammer og tjern. Alternativ 2 er oppe på en høy ås og nærmere skogsbilveien. Selv om den blir mer synlig i landskapet og sett fra øst, vil denne plasseringen ta mer hensyn til de momenter som både Miljøvernavdelingen og Plan og miljøseksjonen i Fylkeskommunen oppgir som naturverdier.

Den alternative plasseringen nr 2, er lenger fra myrområder, fiskevann, tursti og evt. fremtidig naturreservat enn alternativ 1. Det er viktig at det tas hensyn til fuglelivet, området har bestand av skogsfugl som

Elgåsen er ikke ett av de områdene som anbefales for utbygging i den regionale planen om vindkraft. Det foregår i disse dager en konsekvensutredning av området, og kommunen vil avvente med å ta stilling til utbyggingen til denne foreligger. Innhenting av kompetanse anses viktig, og en vil derfor ikke motsette seg at det foretas vindmåling i området, og dette er ikke å anse som en aksept for utbygging av området.

Konklusjon:

Søknad om midlertidig dispensasjon for en vindmåler i Elgåsenområdet fremmes for plan- og miljøutvalget med forslag om at det gis dispensasjon ihht vilkår fra Fylkesmannen og for plassering ihht alternativ 2.

Vedlegg:

Søknad om rammetillatelse og dispensasjon, datert 29.05.2012.

Situasjonskart som viser plasseringen av masten, alternativ 1 og 2.

Tegninger av vindmåleren, og bilder med søknaden.

Høringsuttalelse fra Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Østfold.

Høringsuttalelse fra Østfold Fylkeskommune.

Miljørettet helsevern Indre Østfold Overføring av oppgaver og delegering av myndighet til nytt selskap

---

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
58/12	Formannskapet	23.08.2012

Rådmannens forslag til vedtak:

Delegert myndighet fra Marker kommune til MVHIØ IKS overføres til Indre Østfold Legevakt IKS fra 01.07.12.

Marker kommune bevilger kr 24 per innbygger for den økte driften i 2012. Beløpet på kr. 84.000.- dekkes over art 1490 - ansvar 1010 - funksjons 100, reserverte tilleggsbevilgninger.

Bakgrunn

De ti kommunene i Indre Østfold har i dag delegert den myndighet som kommunen har etter *Folkehelseovens Kap. 3 Miljørettet helsevern* - til Miljørettet helsevern i Indre Østfold IKS (MHVIØ IKS).

Delegasjonsvedtakene har gyldighet fra desember 2011 med de begrensninger som er nevnt i *Folkehelseovens § 9. Kommunens oppgaver og delegering av myndighet*.

MHVIØ IKS org.nr. 886 110 502 avvikles fra 1.7.2012 og aktuelle fagområder foreslås videreført i Indre Østfold Legevakt IKS. Indre Østfold Legevakt IKS er under omdanning til Indre Østfold Lokalmedisinske kompetansesenter IKS. I utredningsarbeidene er det forutsatt at Miljørettet Helsevern skal være en del av det nye selskapet. Da dette selskapet etter intensjonene vil bli etablert 01.10.12 blir det et gap mellom opphør av MVHIØ og oppstart av nytt selskap. Det foreslås derfor at oppgavene som i dag ligger i MHVIØ overføres til Legevakta inntil det nye selskapet er etablert.

Det foreslås derfor at de syv gjenværende kommunene; Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker, Skiptvet, Spydeberg og Trøgstad, delegerer myndighet etter *Folkehelseovens § 9. Kommunens oppgaver og delegering av myndighet* til Indre Østfold Legevakt IKS org.nr. 979 351 909 fra 1.7.2012.

Som en midlertidig ordning vil det medisinskfaglige ansvaret for tjenestene ivaretas av kommuneoverlegene i Askim og Trøgstad 2. halvår 2012.

Representantskapet for Legevakta i Indre Østfold har godkjent at selskapets virksomhet utvides med oppgavene som i dag ligger til MHVIØ for de 7 kommunene som eier Indre Østfold Legevakt. Dette er gjort under forutsetning om at Legevakta omdannes til Indre Østfold Lokalmedisinske kompetansesenter IKS.

Juridiske forhold:

Kommunenes delegasjon av myndighet til Indre Østfold Legevakt IKS org.nr. 979 351 909

MHVIØ IKS fører med den delegerte myndigheten tilsyn med at både private og offentlige virksomheter følger bestemmelsene i forskriftene:

- Forskrift om miljørettet helsevern
25. april 2003 nr. 486, i kraft 1. juli 2003
- Forskrift om vannforsyning og drikkevann
4. desember 2001
- Forskrift om skadedyrbekjempelse
21. desember 2000 nr. 1406
- Forskrift om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet m.v.
6. mai 1998 nr.581
- Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu m. v.
13. juni 1996 nr. 598
- Forskrift om røyking på restauranter og andre serveringssteder
15. desember 1995 nr. 990
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler
1. desember 1995 nr. 928
- Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav
4. juli 2003 nr 951
- Forskrift om tvangsmulkt
10. oktober 1988 nr. 836
- Forskrift om hygieniske forhold om bord i fartøyer
27. juli 1956 nr. 2 (fastsatt med hjemmel i sunnhetsloven og videreført i khl § 7-9).

Økonomiske forhold:

Driftsutgiftene i Indre Østfold Legevakt IKS vil øke som følge av de nye oppgavene. Avviklingsstyret for MHVIØ har foreslått at hver av de 7 kommunene bevilger kr 24 per innbygger for perioden 01.07 – 31.12.12 for drift av oppgavene som tilføres.

Vurdering:

Det er viktig at funksjonen med tilsyn som nevnt etter gitte forskrifter opprettholdes. Da saken ikke har blitt behandlet politisk før 1.7.12, da overføringen av delegasjonen skal trå i kraft, vil Marker kommune gi en administrativ delegering i påvente av politisk vedtak fattes 4.9.12.

Konklusjon:

Delegert myndighet fra Marker kommune til MHVIØ IKS overføres til Indre Østfold Legevakt IKS fra 01.07.2012.

Marker kommune bevilger kr 24 per innbygger for den økte driften i 2012. Beløpet på kr. 84.000.- dekkes over art 1490 - ansvar 1010 - funksjons 100, reserverte tilleggsbevilgninger.

Vedlegg:

Utskrift av sak til kommunestyret i desember 2011 om delegering av oppgaver til MHVIØ etter Lov om folkehelsearbeide, kap 3. Miljørettet helsevern
Forslag fra avviklingsstyret til budsjett for 2. halvår 2012.

Lønnsoppgjøret 2012, budsjettjustering

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
59/12	Formannskapet	23.08.2012
/	Kommunestyret	

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Driftsbudsjettet for 2012 justeres for årets lønnsoppgjør slik (kr x 1.000):

Justering grunnlag samlet alle virksomheter	
Virksomhet	Budsjettjustering
Pol.st/ Fellesutg./Sentraladm.	400
Næringsutvikling	23
Grunnskolen	1 078
Grimsby barnehage	143
Familie & Helse	298
NAV kommune	68
Utviklingshemmede	224
Omsorg	1 442
Forvaltning, drift, vedlikehold	389
Plan & Miljø	137
Kultur & Fritid	84
Bibliotek	23
Sum alle virksomheter	4 309

2. Utgiften dekkes over reservert bevilgning for lønnsoppgjøret art 1490, ansvar 1400, og funksjon 180
3. Obligatoriske budsjettskjemaer justeres tilsvarende vedtaket.

Bakgrunn:

I vedtatt driftsbudsjett for 2012 er det som tidligere år satt av et beløp for å dekke inn årets lønnsoppgjør. I budsjettet er det satt av samlet kr 4.700.000 - jfr. ansvar 1400 funksjon 180. Det faktiske lønnsoppgjøret viser nå samlet justert reell årslønnsvirkning for 2012 tilsvarende kr 4.309.000. Dette fordeles slik på virksomhetene når fordelingen foretas med utgangspunkt i vektning av lønnsmassen inkludert særskilt justering for lørdags-/søndagstillegg:

Justering grunnlag samlet alle virksomheter			
Virksomhet	Budsjettjustering	Lør-/søn.tillegg	Budsjettjustering
Pol.st/ Fellesutg./Sentraladm.	399 584	0	399 584
Næringsutvikling	22 880	0	22 880
Grunnskolen	1 078 208	0	1 078 208
Grimsby barnehage	142 912	0	142 912
Familie & Helse	298 336	0	298 336
NAV kommune	67 872	0	67 872
Utviklingshemmede	198 944	24 868	223 812
Omsorg	1 281 376	160 172	1 441 548
Forvaltning, drift, vedlikehold	389 440	0	389 440
Plan & Miljø	137 056	0	137 056
Kultur & Fritid	84 352	0	84 352
Bibliotek	22 720	0	22 720
Sum alle virksomheter	4 123 680	185 040	4 308 720

Vurdering:

Bevilgning til å møte lønnsoppgjøret er gitt gjennom vedtatt budsjett, men da fordelingen ut på virksomhetene påvirker vedtatt netto driftsrammer og dermed endrer vedtatt obligatoriske budsjettskjema (jfr. skjema 1B), legges saken frem for kommunestyret. Virksomhetene vil etter vedtaket fordele sin andel av oppgjøret på korrekt art og funksjon innen sine definerte ansvarsområder.

Vedlegg:

KS sin beregning av økonomiske virkninger av det sentrale lønnsoppgjøret

Ytterligere opptak av startlån for 2012

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
60/12	Formannskapet	23.08.2012
/	Kommunestyret	

Rådmannens forslag til innstilling:

Marker kommune søker Husbanken om ytterligere tildeling av startlån for 2012 med kr 1.500.000 for videretildeling til aktuelle søkere.

Bakgrunn:

I forbindelse med årsbudsjett for 2012 har kommunestyret vedtatt å ta opp kr 2.000.000 i startlån for videretildeling til aktuelle søkere. Dette ble innvilget fra Husbanken 17.januar 2012 med effektiv p.t. rente på 2,5%. De siste årene har etterspørselen etter slike lån økt – noe som har medført at det meste av årlig låneopptak er videretildelt allerede 1.halvår. Dette er tilfelle også i år. Det foreligger flere søknader som ikke kan behandles reelt da det ikke er mer igjen av årets ”pott”.

Vurdering:

Rådmannen ser ordningen med startlån som et positivt og egnet virkemiddel for å hjelpe unge førstegangsetablerere inn på boligmarkedet. På samme måte som for 2011 vil derfor rådmannen gå inn for at kommunen tar opp ytterligere startlån nå etter 1.halvår for i alle fall delvis å imøtekomme den økte etterspørselen. Det foreslås tatt opp kr 1.500.000 slik at samlet startlån for 2012 blir kr 3.500.000. Rådmannen varsler samtidig at det kan bli aktuelt å foreslå en mer ”varig” økning av de årlige opptakene ved kommende rullering av økonomi-planen.

Så langt i 2012 har kommunen innvilget 11 nye lån. Pr. 4. juli 2012 løper det til sammen 82 lån som pr. samme dato har en gjenstående saldo på hovedstolen på til sammen kr 12.613.875 - dette inkluderer lån som er oppsagt og sendt til inkasso. 11 lån har ubetalte restanser som ikke er overført til inkasso på til sammen kr 29.982. 7 lån er oppsagt og overført til inkasso - hovedstol og restanse for disse utgjør kr 590.272.

Kjøp av leilighet i Sameiet Storgata i Ørje, leilighet 26 B - opptak av lån og fastsettelse av husleie

---

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
61/12	Formannskapet	23.08.2012

Rådmannens forslag til vedtak:

I.h.t. fullmakt gitt av Marker kommunestyre 13. desember 2012 (sak PS 56/11) kjøper Marker kommune nevnte leilighet i Storgata 26 B for kr. 440.000,- med tillegg av omkostninger kr. 12.548,- **tils. kr. 452.548,-**.

Til dekning av kjøpesummen kr. 452.548,- opptas det ytterligere lån i Husbanken med kr. 67.000,- med en avdragtid på 30 år – flytende rente nominell 2,089 % p.a. og effektiv rente 2,246 %. Lånevilkårene godkjennes.

Husleien fastsettes til kr. 5.500,- pr. mnd. f.o.m. 1. oktober 2012.

Bakgrunn:

Marker kommunestyre vedtok i møte 13. desember 2011 (sak PS 56/11) å kjøpe to leiligheter i nevnte sameie. Kommunestyret fattet dessuten følgende vedtak under samme sak:

”Kommunestyret gir formannskapet fullmakt til å fastsette husleien for leilighetene.

Videre gir kommunestyret formannskapet fullmakt til å fatte vedtak om det skal kjøpes flere leiligheter i sameiet dersom det kommer flere for salg.”

Etter at dette vedtaket ble fattet er det som kjent kommet en leilighet til salg på tvangssalg.

I formannskapets møte 10. mai 2012 (sak PS 42/12) fattet formannskapet som kjent følgende vedtak:

”I henhold til fullmakt gitt av Marker kommunestyre 13. desember 2012 (sak PS 56/11) kjøper Marker kommune nevnte leilighet Storgata 26 B for en kjøpesum for inntil kr. 450.000,-

Ordføreren gis fullmakt til å avgi bud innenfor en ramme på fra kr. 375.000,- til kr. 450.000,-. Dersom prisen blir høyere enn det som Husbanken har innvilget i lån og tilskudd søkes det Husbanken om nødvendig økning av dette.

Husbankens lånevilkår godkjennes.”

I.h.t. fullmakt ga ordføreren inn det høyeste budet på nevnte leilighet med kr. 440.000,-. Heggen og Frøland tingrett stadfestet budet ved dom 26. juni 2012. I tillegg kommer omkostninger med kr. 12.548,- slik at **samlet kjøpesum er kr. 452.548,-**.

Som nevnt i saksframlegget til formannskapetets behandling 10. mai 2012 har Husbanken innvilget et lån på kr. 305.000,- og et tilskudd på kr. 81.000,- dvs. **tils. kr. 386.000,-** til et eventuelt kjøp. Lånevilkårene på dette lånet ble godkjent i møtet.

I og med at kjøpesummen ble høyere enn dette har en søkt Husbanken om økt lån med kr.67.000,-. Husbanken innvilget lånet ved brev av 8. august 2012. Lånet har en avdragstid på 30 år. Flytende rente – nominell rente 2,089 % p.a. og effektiv rente 2,246 % p.a. Det er ikke anledning til å søke om tilskudd til samme prosjekt to ganger. Derfor er dette ikke gjort.

I og med at Husbanken har innvilget tillegglånet er kjøpesummen dekket.

Fellesutgiftene pr. mnd. er f.t. kr. 1.848,- og lånekostnadene (inkl. det siste lånet på kr. 67.000,-) kr. 1.693,- pr. mnd. (inkl. renter og avdrag). Sum utgifter f.t. kr. 3.541,- pr. mnd.

Vurdering:

Rådmannen konstaterer at nevnte leilighet er kjøpt for kr. 440.000,- med tillegg av omkostninger kr. 12.548,- - *samlet kjøpesum til sammen kr. 452.548,-* som er innenfor den fullmakt ordføreren ble gitt i møte 10. mai 2012 (sak PS 42/12).

Det foreslås at Husbankens tillegglån kr. 67.000,- opptas og at lånevilkårene godkjennes.

Sett på bakgrunn av leilighetens størrelse og beskaffenhet foreslår rådmannen at husleien fastsettes til kr. 5.500,- f.o.m. 1. oktober 2012.

Konklusjon:

Marker kommune kjøper nevnte leilighet i Storgata 26 B for kr. 440.000,- med tillegg av omkostninger kr. 12.548,- *tils. kr. 452.548,-*.

Til dekning av kjøpesummen kr. 452.548,- opptas det ytterligere lån i Husbanken med kr. 67.000,- med en avdragstid på 30 år – flytende rente nominell 2,089 % p.a. og effektiv rente 2,246 %. Lånevilkårene godkjennes.

Husleien fastsettes til kr. 5.500,- pr. mnd. f.o.m. 1. oktober 2012.

B-sak .

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
62/12	Formannskapet	23.08.2012
